

zadostuje 4 do 5 kg in da je namazan voz 3 do 4krat trpežnejši, očitna je korist.

Pa ne samo za trpežnost lesa rabi karbolinej, ampak on je tudi izvrsten pripomoček zoper gobe; zato bi se morali napojiti s karbolinejem pri novih stavbah vsi trami, deske za podlogo, stebri in okviri za vrata in okna pred zidanjem in postavljanjem.

Tudi proti mōči zidov, kar je dokazano z mnogimi poskušnjami, koristi karbolinej sigurno, ker zadržuje s svojo težo pritok vode navzgor po zidovji.

Karbolinej pa tudi očiščuje (desinfikuje), zato mažejo ž njim, kar je lesenega po hlevih, in tako varujejo živino mnogih nalezljivih boleznih.

Leseni svinjaki se mažejo s karbolinejem, in na ta način se odvrta bolezen vranični prisad, za katerim pogine vsako leto mnogo ščetincev.

Povlaka s karbolinejem ne škodi domačim živalim, brani jim pa, da ne glodajo in ne grizejo jasli, žlebov in drugih lesenih reči ter da jih črvi in mrčesi ne izjedajo. S svojo mastnostjo varuje železo tudi rje.

Vse pa ni karbolinej, kar se s tem imenom prodaja. Zaradi njegove mnogovrstne koristi in velike rabe prišlo je zadnja leta mnogim špekulantom na misel, raznovrstne, malovredne oljne ostanke mešati in tako mešanico prodajati za karbolinej. Razume se, da taka mešanica ne koristi tako, kakor pravi, skrbno pripravljene karbolinej. Ker pa nezvedeni človek težko spozna mešanico, zato opozarjamo naše čitatelje na zanesljivo 110 let staro tvrdko, Mihaela Barthel-a in druga na Dunaji.

Barthelov izvirni karbolinej je strokovnjaški, kemično in fizikalno mnogovrstno preiskan ter prekaša vse druge enake izdelke. Zato priporočamo cenjenim našim čitateljem ta izdelek pri raznovrstnih potrebah.

Kmetijske raznoterosti.

Kako varovati breskve in marelice, da ne uzebejo? Breskve in marelice navadno pomladi zgodaj poganjajo in cveto, zaradi tega pa v mrzlih pomladnih nočeh rade uzebejo. Da tem v okom prideš, v novembru ali decembru, ko je že zemlja zmrznila, pokrij korenine dreves z gnojem ali listjem. Pod to odejo se zemlja ne razgreje tako hitro in breskve in marelice ne bodo poganjale tako v zgodnji pomladi, da bi jim škodoval mraz.

Dober vosek za cepljenje dobimo, če vkupe stopimo svetle kolofonije in rumene vazeline. Navadno zadostuje, če se poslednje vzame peti del. Ta vosek je popolnoma podoben drevesni smoli, pa ima to prednost, da v njem ni terpentina, katerega škodljivost je znana.

Soja fižol je posebno priporočati, ker je jako rodoviten in tečen, pa mu tudi pomladanski in jesenski mraz ne škoduje. Na njivi, na kateri je posajen ta fižol, tudi plevel ne raste. Za zemljo tudi ta fižol ni izbirčen. Iz njegove moke se da peči dober kruh. Ta fižol prodajo v vsaki množini Ernest Bachtzen v Pragi.

Dosti kumar pridelaj, če deneš v vsako jamico, v katero pride zrno na dno kurjaka, potem prsti in vrhu seme. S takim ravnanjem pridelek jako pomnožiš.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

258.

Tanganika. Livingstone najden. Povrnitev k morju.

Drugega dne t. j. 6. novembra ostavi karavana svoje skrivališče dve uri pred zoro in jo mahne skozi veliko šumo na severozapad. Kozam so navezali torbe na gobce, da njihovo meketanje ne bi izdalo karavane. Ali tega dne je le malo manjkalo, da ni spodletelo vse. Ko je začela zora beliti, zadel je voditelj ob veliko uhojeno stezo, pa je menil, da je čez mejo, in začne veselo klicati karavano za seboj. Pot se je jim dobro odsedal, ali nenadoma se pokaže neprijateljsko selišče. Nastala je tihota in karavana je obstala. V sporazumljenji z voditeljem naloži Stanley, da se kože pobijejo, kokoši podavijo in se odvažno stopa skozi vas, kjer je še vse spalo. Karavana je prišla brez zapreke skozi vas. Stanley je bil mej zadnjimi, in ko je hitel mimo zadnje kolibe, stopi gospodar iz nje, ter začne kričati. Na srečo ga niso slišali nosači, sicer bi bila gotovo nastala zmešnjava, in vsi bi bili pometali svoja bremena. Stanley misleč, da bodo domačini udarili za njim, pospeši hojo, in oskrbi vse, da odbija napad. Ali čudne sreče! Pred kot ne se domači niso dosti brzo orožili, ali pa so zgubili sled za karavano, in tako je Stanley čez dve uri srečno pregazil potok, ki je mejil Uhho. Sedaj je bil že v Ukurangi. Karavana je bila izredno vesela, ker je bila iz strahu.

Od slej je bil pot prijetnejši. Ljudje so pozabili ves prestali strah, pozabili so skrbi, trud in trpljenje. Še jeden dan, pa bodo pri velikem jezeru. Še jedno noč, pa bode Stanley videl moža s sivo brado.

Dne 10. novembra je potovala karavana veselo v jutranjej svetlobi. Vreme je bilo krasno, zrak svež in nebes se je držal na smeh. Globoka šuma, kakor da se je bila oblekla v najlepše svoje zelenilo. Vsak je bil vesel kakor isti dan, ko so ostavljali Zanzibar. Pot je s početka vodil preko gričev, obraslih z bambusom, potem po ravnini, po katerej se je valil bučen potočič, in konec ravnine je bila nova strmina. „Še dve uri,“ zagotavljal je voditelj, „pa se nam pokaže jezero z une-le višine.“ Ljudje čvrsto stopajo, že hite na strmino, ... že so zgoraj.

Kaj se sveti tam doli, kaj se zrcali skozi drevje? To je neizmeren prostor, ki je opasan s smelimi gorami, gizdavo odetimi s palmovimi gozdi.

„Hurra! Jezero. Tanganika!“ Vsa karavana skače, smeje se, joka od radosti. Kaj pa Stanley? Stojč pod razpeto zastavo odkriva glavo in moli. Kateri so izvršili velika dela, oni poznajo to globoko čuvstvo,

katero obyzema dušo v očigled doseglega uspeha, in potrebo, da se zahvalijo Bogu.

Ob najstih je ekspedicija dospela pred čudolepe vrtove udjidjijske. Še kos pota naredi, pa bode v pristanišču. Sedaj so ljudje premagali vse: daljavo, šume, gore, trnje, ki jih je nemilo bodlo, suhe ravnine, katere so jih žgale, močvirja, pustinje, lakoto, žejo, mrzlico, vse so premagali in prestali. Dosegli so svoj cilj!

„Kirangozi!“ zakliče Stanley, „razvij zastavo belega človeka! Naj se od zadaj vije zastava zanzibarska. Stopite v vrste, in streljajte ves čas, dokler pridete do kočice starega Musungu-a.“

„Gospodar,“ odvrne mu voditelj, „jaz vidim doktorja. Videti je bolan in star.“

Srce je tolklo Stanleyu. Kako ga hoče sprejeti rojak? Livingstone je Anglež, hladen človek in strog morda. Ko je to in temu tako premišljal, stopal je polagoma naprej. Sedaj je tudi on opazil Livingstone-a, in ustrašil se njegove bledosti. Hotel je kar zleteti k njemu in ga objeti, pa se je vendar premagal. Dostojno se mu približa s klobukom v roki.

„Doktor Livingstone, mislim.“

„Da,“ odgovori starec, in se odkrije.

„Hvalim Boga, ki mi je dopustil, da sem vas našel.“

„A jaz sem vrlo vesel, da sem vas sprejel.“

Led je bil prebit, sedaj je nastala čudna sprememba. Do časa, ko Stanley še ni bil v ožjej zvezi z Livingstone-om, ni čutil zanj nobene naklonjenosti. Videl je v njem samo jeden cilj, novinarski članek, zanimljiv predmet za čitatelje, ki so gladni novic. Videl je v njem naposled človeka, katerega je iskal po nalogu, a proti kateremu je čutil neko instinktivno nezaupanje, ker so mu Livingstone a popisovali kot strahovitega mizantropa. Ali ko ga je videl in slišal, ko mu je ta starec, tako rekoč mučenik, pripovedaval svoje nadloge, svoje nesreče, svoje bede, bil je skeptični reporter koj ves drugačen, bil je udan staremu rojaku, kar je več potov pokazal v svojih spisih.

Skupaj z Livingstone om je preiskoval Stanley severozapadno obalo jezerovo, čegar divne lepote se ne dado popisati, ta kos raja je treba videti. Mej preiskovanjem je šinila Stanleyu misel v glavo, da bi poiskal pot skozi Afriko. To je pozneje tudi storil, in na tem potu je odkril Kongo, kateri je ovenčal njegovo slavo. Stanley je dobil od starega preiskovalca dragocenih podatkov v tem pogledu, kajti Arabci, mej katerimi je živel Livingstone, omenjali so več potov te velike vodne žile, katera drži skozi vso ekvatorialno Afriko, o katerej pa do takrat nobeden Evropejec ni sanjal.

Nekaj časa se je zanašal Stanley, da bode Livingstone-a peljal v Evropo, kjer so ga tako nestrpljivo pričakovali. Ali na vsa prigovarjanja, na vse

prošnje je odgovarjal starec vedno isto, da se še ne povrne.

„Vesel bi bil, da vidim deco in prijatelje, ali preje moram dovršiti svoje delo, popreje moram iztakniti izvore Nilove.“

Toliko se je pa vendar udal Livingstone, da je spremil Stanleya do Unjanjembe-a, kjer je vzel stvari, katere mu je bil poslal angleški konzul. Tu v Taborahu sta se ločila, Livingstone da nadaljuje svoja odkritja, Stanley da se povrne v Evropo s pismi Livingstoneovimi, kakor tudi z veselo novico, da je našel starega preiskovalca zdravega v sredini Afrike.

Poučni in zabavni drobiž.

Srednji čas. Kakor je znano imajo razni kraji različni čas. To je pa zlasti v današnjem času veliko neprijetno, ko človek hitro po železnici pride iz kraja v kraj. Posebne težave pa tu dela pri sestavi vožnih redov pri železnicah. Da se po tem odpomore, razdelili bodo Evropo v tri kosove, zapadni, srednji in vzhodni. Čas se bode potem tako uredel, da bode jedno v srednjem, dve v vzhodnem kosu, ko bode v zapadnem še le poldne. O zapadni pa bodo spadale Španjsko, Portugaljsko in Belgijo, v srednji Nemčijo, Avstrijo in Italijo, v vzhodni Bolgarijo, Srbijo in Rumunija. Druge države se še niso izrekle za tako uredbo časa. Francija in Italija hočeta baje obdržati sedanji pariški čas.

Chicago. V Chicagu v Ameriki je 1,250.000 prebivalcev, mej njimi 292.463 Amerikanov, 394.958 Nemcev, 215.534 Ircev, 54.209 Čehov, 52.756 Poljakov, 45.867 Švedov, 44.615 Norvežcev, 33.788 Angležev, 12.962 Francozov, 9.977 Rusov, 9.921 Italijanov, 9.891 Dancev.

Novice.

— **Osobne vesti.** Adjunkt pri okrožnem sodišču v Novem Mestu g. V. Gandini je imenova okrajnim sodnikom v Idriji. — Okrajnim sodnikom v Trbižu je imenovan dr. Karol Pražak adjunkt pri pri graškem deželnem sodišču; okr. sodnik M. Morocutti je premeščen iz Trbiža v Judenburg.

— **Odlikovanje.** G. Jos. Levec, trgovec z poljedelskimi pridelki v Ljubljani, bil je na mejnarodni razstavi raznih pridelkov v Berolinu odlikovan z veliko zlato svetinjo.

— **Povožen otrok.** V torek dopoldne peljal je hlapec Janez Škof iz Udmata težek s premogom obložen voz po Rimski cesti v Ljubljani. Nesreča je hotela, da je pod voz prišel neki 5letni Viktor Schneider, kateremu je zadnje kolo tako glavo strlo, da je bil takoj mrtev. Kakor pripovedujejo gledalci nesreče, ni voznik nič kriv, temveč deček sam, ker je hotel iz pod voza, mej tem ko se je ta premikal, nekaj pobrati.

— **Pri kopanju utonil** je pretečeno soboto popoldne v Sori nad Medvodami 29letni gosp. Adolf Bohinec, koncipist c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani. Imenovanega dne popoldne peljal se je s svojima sestrama in s svojim 12letnim nečakom v Medvode. Tu sta sestri šli v vas, on pa se je šel v spremstvu svojega nečaka v bližnjo Soro kopat. Kar se pa Bohinec v vodi zgrudi. Ko deček to vidi, hiti po ljudi, a ko so ti prišli, bil je nesrečnež že mrtev. Zadel ga je najbrže srčna kap. Pokojnika prepeljali so v Ljubljano in ga pokopali v pondeljek na pokopališču pri sv. Krištofu. Bohinec